

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2024

Nr. 14

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 december 2023

Bij Defensie hoort omgaan met munitie bij het primaire proces en daarom wordt er gestreefd naar het zo goed mogelijk te beheersen van munitie-veiligheidsrisico's. Dit rapport geeft inzicht in waar Defensie nog kan verbeteren. Ik bied u hierbij het rapport «Beheersing van munitie-veiligheidsrisico's» van de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD) aan. De IVD heeft samen met het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS) onderzocht hoe partijen in de munitieketen de munitie-veiligheidsrisico's beheersen en of daarbij sterke punten en verbeterpunten zijn te onderkennen. Hiertoe is de munitieketen bij schietoefeningen van het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) onderzocht.

De IVD stelt in haar rapport dat de momentopname een overwegend positief beeld oplevert van het managen van veiligheidsrisico's in de munitieketen. Bestaande initiatieven – ingezet na verschillende ongevallen met munitie – beginnen een positief effect te hebben op de veiligheid in de munitieketen. De IVD ziet echter ook ruimte voor verbetering. Zij geeft Defensie een aantal verbeterpunten en twee aanbevelingen mee. Ik benoem in deze brief eerst hoe Defensie de verbeterpunten adresseert. Vervolgens beschrijf ik hoe Defensie de twee aanbevelingen, die ik overneem, gestalte geeft.

Verbeterpunten en reeds genomen maatregelen

De IVD schrijft in haar rapport bij alle partijen te zien dat de medewerkers bekend zijn met de relevante procedures, werkinstructies en bedrijfsaanwijzingen die berusten op wet- en regelgeving. Ook heeft Defensie een begin gemaakt met het herschrijven van regelgeving over munitie(veiligheid) door het programma OBELIX. De IVD signaleert daarbij de volgende verbeterpunten:

- Personeelstekorten en het gebrek aan ervaring blijven echter bij alle onderzochte partijen een risico voor de munitie-veiligheid;

- Een gebrek aan de juiste arbeidsmiddelen is een punt van aandacht bij alle partijen;
- Het management van veiligheidsrisico's beperkt zich doorgaans tot de afzonderlijke schakels in de munitieketen. Structurele (horizontale) afstemming en regie ontbreken;
- Er is geen structurele uitwisseling van kennis, *best practices* en *lessons learned* over de beheersing van munitieveiligheidsrisico's;
- De opslag van oude munitievoorraden neemt capaciteit in beslag die nodig is voor het aanvullen en uitbreiden van munitievoorraden.

Ik erken bovenstaande knelpunten en hiervoor lopen verschillende verbeterinitiatieven. Voor wat betreft mensen en middelen zijn deze het gevolg van de tekorten die ontstaan zijn in het verleden, de oorlog in Oekraïne en de urgentie om te groeien. Zoals bij u bekend kost het herstel van de personele gereedheid en ons vastgoed tijd. Dit laat onverlet dat de organisatie de afgelopen jaren niet heeft stilgestaan. Zo worden de knelpunten geadresseerd door programma's als OBELIX en verschillende infrastructuurprojecten.

Defensie startte verschillende verbetertrajecten waarover uw Kamer eerder is geïnformeerd op 10 oktober 2022 (Kamerstuk 27 830, nr. 377) en 5 juni 2023 (Kamerstuk 27 830, nr. 406). Hierin werd aangegeven dat de aandacht zich vooral richt op personele capaciteit, kennis en opleidingen, keteninrichting en -sturing, regelgeving, documentatie en de aan munitie gerelateerde infrastructuur.

Middels de ingerichte Kwalificatieketen individuele en Personele Gereedheid (KiPG) worden de vereiste kwalificaties en daarmee de benodigde opleidingen in beeld gebracht. Nauwkeurige inrichting van KiPG leidt tot een beter inzicht in de opleidingsgraad. Via deze juiste inrichting hebben we inzichtelijk welke medewerkers, bij het uitvoeren van hun taken, over de juiste competenties beschikken. Dit draagt eraan bij dat veiligheidsrisico's binnen de munitieketen beter worden beheerst. Verder plant Defensie de revitalisatie van een deel van de munitiemagazijnen via het project Programma Veiligheid Munitiemagazijnen, om zo het logistieke proces van de verwerking van nieuwe leveringen en retourleveringen en de werkomstandigheden op de munitiecomplexen te verbeteren.

Aanbevelingen en aanvullende maatregelen

De IVD geeft de volgende twee aanbevelingen:

1. Verbeter zowel binnen als tussen de defensieonderdelen de structurele uitwisseling van kennis over de beheersing van munitieveiligheidsrisico's. Hierbij is onder meer te denken aan het delen van *best practices* en *lessons identified*;
2. Stel vast wat het niveau van competenties en ervaring moet zijn van personeel dat betrokken is bij de opslag, het transport en het gebruik van munitie om zowel bij oefeningen als inzet de munitieveiligheidsrisico's te beheersen.

Ik neem de aanbevelingen over. Daarbij teken ik aan dat Defensie ook rond de onderwerpen «uitwisseling van kennis over de beheersing van risico's» en het «vaststellen van het niveau van kennis en ervaring» haar organisatie, processen en overlegstructuren heeft ingericht. Defensie kan echter nog stappen maken, bijvoorbeeld op het gebied van structurele uitwisseling van *best practices* en *lessons identified* in de munitieketen. Het kenniscentrum Logistiek van het Opleidings- en Trainingscommando Logistiek van CLAS zal hier een regierol in vervullen. Het kenniscentrum gaat problemen in de keten onderkennen en integraal een kwaliteitsslag maken voor betere uitwisseling tussen partijen in de keten. Bovendien

wordt met deze onderkende lessen de algehele veiligheid van Defensie verbeterd.

De uitvoering van de tweede aanbeveling laat ik meenemen in het eerder genoemde bedrijfsvoering KiPG. Zoals aangegeven brengt deze bedrijfsvoering waar inmiddels een dashboard voor is ontwikkeld de vereiste kwalificaties en daarmee de benodigde opleidingen in beeld. Aangezien dit ook voor de munitieketen geldt, kan deze aanbeveling goed gestalte krijgen.

Tot slot

Ik dank de IVD voor haar onderzoek met de waardevolle verbeterpunten en aanbevelingen. Diverse onderzoeken en programma's hebben ertoe geleid dat veiligheid meer aandacht heeft gekregen. Ik ben blij te zien dat ingezette initiatieven een aantoonbaar positief effect hebben. Veiligheid is echter nooit klaar. Ik blijf daarom doorlopend streven naar het waarborgen en verbeteren van onze personele en materiële veiligheid.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat